

LBRIS

We know
books

IEROMONAH
GRIGORIE BENEĂ

SFINȚII
INSULELOR BRITANICE

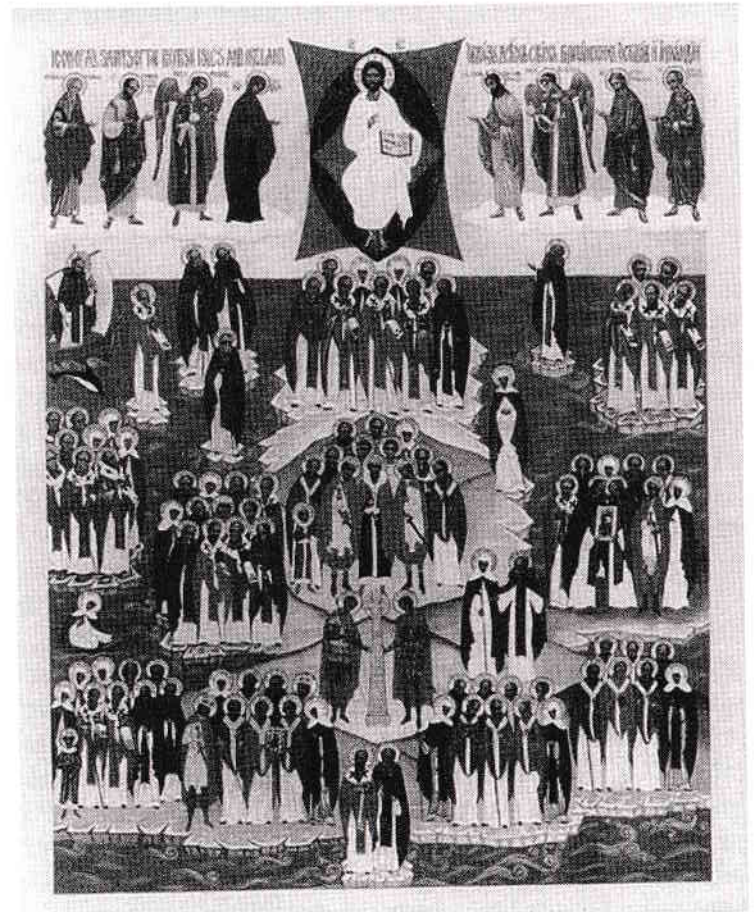
PREȘANIA

CUPRINS

Introducere	7
Biserica Britaniei în perioada romană	9
Biserica Britaniei după plecarea romanilor	12
Biserica Scoției și a Irlandei	18
Biserica Angliei	33
Listă alfabetică a sfinților Insulelor Britanice pomeniți	54
Viața Sfântului Patrick, luminătorul Irlandei	59
Introducere	61
Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului	62
Robia în Irlanda	64
Scăparea din robie	67
Chemarea la propovăduire	69
Plecarea în Irlanda și începutul propovăduirii	72
Biruința asupra păgânilor	76
Încreștinarea Irlandei	79
Scrisoarea către Coroticus	84
Ispita fraților mincinoși	87
Desăvârșirea propovăduirii sfântului	90
Adormirea sfântului	95
Platoșa Sfântului Patrick	96
Viața Sfântului Columba din Iona	99
Introducere	101
Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului	102
Plecarea în insula Iona și viața sa acolo	107
Lucrarea în rândul picților	125
Legăturile cu Irlanda	131
Moartea sfântului	141

Viața Sfântului Columban din Luxeuil și Bobbio	147
Introducere	149
Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului	150
Intrarea în mănăstire	154
Plecarea la propovăduire	156
Întemeierea mănăstirilor de la Annegray,	
Luxeuil și Fontaine	159
Rânduiala Sfântului Columban	163
Viața la Luxeuil	171
Ispitele episcopilor franci	177
Izgonirea din mănăstire	182
Pribegia prin Galia	189
Scrisoarea către ucenici	192
Drumul spre Italia	199
Scrisoarea Sfântului Columban către papa Romei	206
Întemeierea mănăstirii din Bobbio și moartea	
omului lui Dumnezeu	211
Învățăturile Sfântului Columban	213
Viața Sfântului Cuthbert din Lindisfarne	223
Introducere	225
Nașterea, copilăria și anii de tinerețe ai sfântului	226
Intrarea în mănăstire și viața la Melrose	232
Viața sfântului în mănăstirea din Lindisfarne	241
Retragerea în pustie pe insula Farne	243
Hirotonia ca episcop	249
Retragerea din scaunul episcopal și	
moartea sfântului	254
Viața Sfântului Guthlac, sihastrul din Crowland	263
Introducere	265
Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului	266
Lepădarea de lume și viața în pustie	269
Moartea cuviosului și preaslăvirea sa	282

Viața Sfântului Bonifatie, luminătorul Germaniei	287
Introducere	289
Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului	290
Prima călătorie în Frisia	293
Lucrarea ca apostol în pământurile germane	296
Hirotonia întru episcop	300
Ridicarea la treapta de arhiepiscop	307
Numirea ca mitropolit și rânduirea Bisericii France	313
Ultima lucrare în Frisia. Moartea sfântului	317
Sfântul Bonifatie și lucrarea sa de propovăduire	322
Viața Sfântului Edmund Mucenicul, regele Angliei de Răsărit	327
Starea Angliei în vremea binecredinciosului	
domnitor	329
Nașterea și anii de tinerețe ai sfântului	331
Urcarea sfântului pe tronul Angliei de Răsărit	334
Năvălirea vikingilor	337
Mucenicia sfântului	340
Moaștele și cinstirea sfântului	344
Imne închinat Sfântului Edmund	353
Epilog	357
Anexă	363
Explicația icoanei Sfinților Insulelor Britanice	365
Bibliografie	371

Tropar, glas V

Ca o roadă preafrumoasă a seminței mântuirii Tale,
pământul Britaniei Îți aduce Ție, O, Doamne, pe toți
sfinții care au strălucit din el. Pentru rugăciunile lor și
ale Maicii Tale, Preamilostive, păzește în pace Biserica și
pământul nostru.

INTRODUCERE

„Când Biserica din Insulele Britanice va începe să-și cinstească sfinții, atunci ea va crește.” Acestea sunt cuvintele luminate de Dumnezeu ale unui sfânt grec, pe nume Arsenie, care a trăit în urmă cu mai bine de două sute de ani pe insula Paros din Marea Egee. Astăzi, aceste cuvinte se împlinesc chiar sub ochii noștri. Tocmai de aceea, în cele ce urmează ne vom strădui să vorbim despre câțiva dintre sfinții care au strălucit în Insulele Britanice, anume pentru ca oamenii să le poată aduce cinstirea care li se cuvine.

Mai întâi însă, vom încerca să lămurim câteva dintre denumirile pe care le vom folosi în această lucrare. Astfel, prin „Insulele Britanice” se înțelege acel grup de insule aflate în partea de nord-vest a Europei, cele mai mari și mai cunoscute dintre ele fiind Marea Britanie¹ și Irlanda. Din punct de vedere istoric, aceste insule erau locuite în vechime de mai multe neamuri de celți, împărțiți în două ramuri mari: mai întâi, celții din Marea Britanie, care se numeau britani, iar apoi, celții din Irlanda, care se numeau scoți sau irlandezi.² Pe lângă acești celți, în

¹ Astăzi, insula Marea Britanie este împărțită în: Anglia, la sud și răsărit, Țara Galilor, la apus, și Scoția, la nord.

² Celții, care se numeau pe ei înșiși „gali,” erau răspândiți în vechime pe un teritoriu foarte întins, din peninsula Asia Mică (galatenii cărora Sfântul Apostol Pavel le-a trimis o epistolă), trecând prin Galia (Franța de astăzi) și ajungând până în Irlanda și nord-vestul Spaniei (care se numește până astăzi Galicia).

partea de nord a Marii Britanii mai trăia un neam despre care se știu foarte puține lucruri, numiți picți.³ În urmă cu aproape două mii de ani, între anii 44 și 51, împăratul roman Claudiu a cucerit o parte din aceste insule, parte care a intrat în stăpânirea Imperiului Roman cu numele de „Britania.”

BISERICA BRITANIEI ÎN PERIOADA ROMANĂ

Primind porunca propovăduirii de la Mântuitorul Hristos, Sfinții Apostoli au dus vestea cea bună până în cele mai îndepărtate capete ale pământului. Astfel, din mărturiile vechi știm că ei au ajuns din India până în Spania, din Rusia până în Etiopia. Pentru noi însă este de însemnătate faptul că unii dintre ei au ajuns să propovăduiască cuvântul mântuirii și în pământurile Britaniei. Într-adevăr, Părinții Bisericii ne spun că întemeierea credinței creștine în acele părți a fost făcută mai ales prin lucrarea a doi dintre Apostoli, anume a *Sfântului Simon Zelotul* și a *Sfântului Aristobul*. Despre Sfântul Simon, care era unul dintre cei doisprezece Apostoli,⁴ se spune că a propovăduit mai mult timp credința creștină în părțile Africii, de unde a ajuns apoi în Britania. Botezând acolo pe mulți dintre locuitori, a primit moarte mucenicească fiind răstignit pe cruce. Celălalt Apostol, Sfântul Aristobul, a fost fratele Sfântului Apostol Varnava și unul dintre cei șaptezeci de ucenici ai Mântuitorului Hristos. Fiind hirotonit episcop de către Sfântul Apostol Pavel și trimis în Insulele Britanice, Aristobul s-a ostenit neobosit pentru încreștinarea acelor pământuri, încununându-și propovăduirea, asemenea

³ Au fost numiți astfel de către romani, din pricină că își pictau fețele și trupul când mergeau la război.

⁴ El este mirele de la nunta din Cana, la care Mântuitorul a săvârșit întâia Sa minune, preschimbând apa în vin.

Sfântului Simon, prin vărsarea sângelui pentru credința creștină.⁵

Pe temelia așezată de acești doi Apostoli, dar și de alții,⁶ s-a desăvârșit mai apoi zidirea Bisericii Britaniei. Ca și în pământurile țării noastre, aceasta s-a făcut încet, mai ales prin negustorii și ostașii romani, greci, evrei sau sirieni care s-au așezat în Insulele Britanice. Unii dintre aceștia erau creștini și prin ei o parte dintre britani au ajuns să primească credința în Mântuitorul Hristos. Însă despre aceste vremuri de început se știe foarte puține lucruri sigure, din cauza faptului că Biserica era nevoită să se ascundă mereu din pricina cruntelor prigoane ale împăraților romani. Cu toate acestea, din viețile sfinților aflăm că și în pământurile Britaniei mulți creștini și-au dat viața pentru credința lor. Dintre ei, cel mai cunoscut și mai cinstit a fost *Sfântul Alban* (†304), care este socotit cel dintâi mucenic al Insulelor. În timpul prigoanei lui Dioclețian,⁷ Alban, care era păgân, a ascuns în casa sa un preot creștin urmărit de oamenii împăratului. Prin mijlocirea acestui preot, Alban a primit botezul și s-a aprins și el de dorința de a muri pentru Hristos. Astfel, când ostașii au ajuns la casa sa, el s-a îmbrăcat cu hainele preotului și a fost prins în locul lui. După ce a fost chinuit în fel și chip pentru a se lepăda de Hristos, sfântului i s-a tăiat capul pe un câmp din apropierea orașului Verulamium.⁸ Unul dintre călăi, văzând statornicia și bunătatea lui Alban, a crezut și el în Hristos, primind chiar atunci cununa muceniei. Tot în Britania, în

⁵ Despre ei, v. Andrew Phillips, *The Holy Apostles in Britain*, în *Orthodox England*, vol. 8, nr. 4, ed. cit., p. 6.

⁶ Unele mărturii vorbesc despre faptul că înșiși Mai-marii Apostolilor, Sfinții Petru și Pavel, ar fi propovăduit în Britania.

⁷ Unii spun că ar fi vorba despre prigoana lui Deciu (250) sau chiar despre cea a lui Septimiu Sever (209).

⁸ Pe locul pătimirii lui a fost zidită mai târziu o mănăstire, în jurul căreia s-a ridicat orașul St. Albans de astăzi.

timpul aceleiași prigoane, mulți alți creștini au pătitit pentru Hristos, printre ei fiind cunoscuți și *Sfinții Aaron și Iuliu*.

Toată jertfa și răbdarea acestor mucenici nu a rămas însă nerăsplătită și pentru rugăciunile lor Dumnezeu a rânduit ca pe tronul Imperiului Roman să urce cel dintâi împărat creștin, Sfântul Constantin cel Mare, care i-a dat Bisericii libertate deplină. Înainte de a se urca pe tron, Sfântul Constantin a fost conducător al Britaniei, fiind încoronat împărat roman la York, în anul 306.⁹ Prin strădaniile lui, Biserica din întreaga lume a cunoscut o perioadă de mare înflorire și bunăstare și același lucru s-a întâmplat și cu Biserica din Insulele Britanice. Cu toate acestea, din pricină că Britania se afla chiar la marginea Imperiului, foarte puține știri ni s-au păstrat despre viața creștinilor din acele locuri. Știm totuși că în întreg pământul Britaniei au fost întemeiate mai multe episcopii, ierarhii romano-britani fiind pomeniți la unele dintre sinoadele ținute în veacul al IV-lea.¹⁰ Astfel, către sfârșitul acestui veac, Sfântul Ioan Gură de Aur spunea: „Insulele Britanice, care sunt dincolo de mare și se găsesc în ocean, au primit puterea Cuvântului. S-au întemeiat acolo biserici și au fost ridicate altare. Chiar de vei merge la ocean, în Insulele Britanice, vei auzi pretutindeni pe toți oamenii vorbind despre lucruri din Scripturi; cu alt glas, e drept, însă nu cu altă credință; cu altă limbă, însă cu aceeași judecată.”¹¹

⁹ Unele mărturii spun că mama împăratului Constantin, Sfânta Elena, s-a născut în Britania, în orașul Colchester.

¹⁰ Situația este foarte asemănătoare cu cea a Bisericii întemeiate în pământurile țării noastre, care și ea se afla la marginea Imperiului. La fel ca în Britania, știrile despre viața creștină din Dacia și Scythia Minor (Dobrogea) ne vin mai ales de la sinoadele la care luau parte episcopi daco-romani sau sciți.

¹¹ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Orationes*, apud. Andrew Phillips, *op. cit.*, p. 5.

BISERICA BRITANIEI
DUPĂ PLECAREA ROMANILOR

Această perioadă de pace și bunăstare a luat însă sfârșit odată cu prăbușirea Imperiului Roman din Apus. Astfel, când la sfârșitul veacului al IV-lea Sfântul Ioan își scria cuvintele de mai sus, păgânii picți și irlandezi începeau să atace tot mai des Britania romană, trecând totul prin foc și sabie și semănând groază în rândul poporului. Până la urmă, armatele romane au fost nevoite să părăsească de tot insula, lucru care s-a întâmplat în anul 410, cu un an înainte de căderea Romei sub vizigotul Alaric. Astfel, britanii au fost lăsați cu totul descoperiți în fața sălbaticilor năvălitori păgâni și pentru a se putea apăra au fost nevoiți să cheme în ajutor mai multe neamuri germane. Împărțite în trei ramuri mari – angli, saxoni și juți –, aceste neamuri germane s-au așezat mai ales în partea de Răsărit a Marii Britanii. La început, ei i-au biruit pe picți și pe irlandezi, însă în scurtă vreme s-au întors și împotriva britanilor, ajungând astfel din prieteni dușmani și din ajutători cuceritori. Încet-încet, ei i-au împins tot mai mult pe britani înspre Apus, întemeindu-și și câteva regate, care mai târziu au ajuns să se unească într-o singură țară, numită Anglia, în pământul căreia a luat naștere poporul englez. Britanii, strâmtorați astfel din toate părțile, au fost nevoiți să scape fugind și mulți dintre ei au ajuns pe coastele de Apus ale Galiei, în peninsula care atunci se numea Armorica, iar

astăzi Bretania.¹² Cei care au rămas, au izbutit cu mare greutate să oprească înaintarea cotropitorilor, rezistând în ținuturile muntoase din Apus, în Țara Galilor și în Cornwall.

În aceste ținuturi retrase și ascunse, britanii și-au păstrat neclintită credința pe care o primiseră în veacurile de dinainte, arătând prin aceasta cât de adânci rădăcini înfipsese Biserica în Britania în timpul stăpânirii romane. Totuși, în această perioadă tulbure și cumplit de grea, Biserica britană a început încet-încet să se schimbe, ajungând dintr-o Biserică cu trăsături romane, într-una cu trăsături celte. În cele ce urmează, vom vorbi despre câțiva dintre nenumărații sfinți care au rodit în această Biserică, sfinți prin care, mai apoi, toate celelalte pământuri locuite de celți au primit credința creștină. Lucrul care uimește pe oricine citește viețile acestor sfinți este mai ales dragostea mare pe care ei o aveau pentru viața călugărească și pustnicească. Într-adevăr, ni s-au păstrat numele a nenumărați cuvioși britani care au strălucit prin nevoițe și înfrânări întru nimic mai prejos celor ale Părinților Răsăritului. Aceasta, deoarece întemeierea vieții călugărești în Britania, ca și mai înainte în Galia și în întregul Apus, a fost adânc legată de viața călugărească a Răsăritului.

Astfel, doi sfinți gali sunt socotiți a fi părinții călugăriei britane, *Sfântul Gherman de Auxerre* (380–448) și *Sfântul Lup din Troyes* (384–478). Cel dintâi a întemeiat o mănăstire în apropiere de orașul Auxerre, unde era episcop, iar cel de-al doilea a deprins viața călugărească în cunoscuta mănăstire de pe insula Lerins din sudul Galiei, aflată sub povățuirea Sfântului Ioan Casian.¹³

¹² Peninsula a primit acest nume datorită numărului foarte mare de britani care s-au așezat în ea.

¹³ Nu vom mai stărui acum asupra strânselor legături pe care Mănăstirea Lerins și Sfântul Ioan Casian le-au avut cu